

L Ö G

28

29. maí

um dómnefnd í kaupgjalds- og verðlagsmálum.

RÍKISSTJÓRI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisstjórnin skipar 5 menn í dómnefnd í kaupgjalds- og verðlagsmálum, og skal einn þeirra skipaður formaður nefndarinnar. Enn fremur skipar ríkisstjórnin þrjá menn til vara, og taka þeir sæti í nefndinni eftir því, sem ákveðið er í skipunarbréfinu.

2. gr.

Það er borgaraleg skylda að taka sæti í dómnefnd. Áður en nefndarmenn taka sæti í nefndinni í fyrsta sinn, skulu þeir vinna drengskaparheit að því, að þeir muni rækja starfið eftir beztu vitund.

3. gr.

Dómnefnd skal halda bók, og skal skrá í hana það, sem gerist á nefndarfundum, svo og allt, er úrskurðast í nefndinni.

4. gr.

Í dómnefnd ræður afl atkvæða, og eru úrskurðir hennar og ályktanir fullnaðarúrslit máls. Þó má dómnefnd taka mál til meðferðar af nýju, ef aðstæður hafa breytt eða nýjar skýrslur komið fram. Dómnefnd er eigi ályktunarfær nema allir nefndarmenn séu mættir.

5. gr.

Allar breytingar á kaupi, kjörum, hlutaskiptum og þóknunum, sem greitt var eða gilti á árinu 1941, skal leggja undir úrskurð dómnefndar.

Dómnefnd skal beita þeirri meginreglu, að eigi skal greitt hærra grunnkaup fyrir sams konar verk en greitt var á árinu 1941. Dómnefnd hefur þó heimild til að úrskurða breytingar til samræmingar og lagfæringar, ef sérstaklega stendur á.

Leita má staðfestingar dómnefndar fyrir fram á tiltekinni kaupgreiðslu eða kauptilboði, og fer um úrskurð hennar í þeim föllum eins og segir í 4. gr.

6. gr.

Verkföll og verkbönn, sem gerð eru í því skyni að fá breytingar á kaupi eða kjörum, sbr. 5. gr., eru óheimil.

7. gr.

Dómnefnd skal hafa eftirlit með öllu verðlagi, og hefur nefndin vald til að ákveða hámarksverð á hvers konar vörum, hámark álagningar, umboðslauna, og hvers konar þóknana, sem áhrif hefur á verðlag í landinu. Enn fremur getur dómnefnd úrskurðað um þá kostnaðarliði, er til greina koma um verðlagningu á vöru. Þá getur dómnefnd ákveðið greiðslu fyrir flutninga, viðgerðir, smíðar, saumaskap, prentun og því um líkt.

Verðlagsnefndir þær, sem fjalla um verðlag á innlendum framleiðsluvörum, skulu, þegar þeim þykir þurfa eða þegar dómnefnd óskar þess, láta henni í té tillögur um hæfilegt verð þessara vara. Skal dómnefnd, að fengnum slíkum tillögum,

28 ákveða breytingar á verðlagi þessara vara, í samræmi við breytingar á tilkostnaði 29. maí við framleiðslu þeirra.

8. gr.

Sala á vörum milli verzlana innbyrðis (keðjuverzlun) umfram það, sem almennt tíðkast í hverri grein, er bönnuð nema slík verzlun sé gerð án álagningar.

Bannað er að halda vörum, sem keyptar eru og tilbúnar til sölu, úr umferð í þeim tilgangi að fá á þeim hærri verzlunarágóða en venjulegt er á þeim tíma, sem þær höfðu átt að seljast.

9. gr.

Farmgjöld má ekki hækka frá því, sem þau voru í árslok 1941, nema með samþykki dómnefndar.

10. gr.

Dómnefnd getur krafist hvern sem er allra þeirra upplýsinga, skýrslna og annarra gagna, er hún telur nauðsynlegar í starfi sínu, og getur hún falið öðrum að afla þeirra gagna.

11. gr.

Allar ákvarðanir dómnefndar skulu birtar þegar í stað, og koma þær í gildi jafnskjótt og gilda þar til öðruvísi verður ákveðið. Birta skal þær á þann hátt, er hagkvæmastur þykir, annaðhvort með opinberum auglýsingum eða með bréfflegum tilkynningum til þeirra, er þær eiga í hlut.

12. gr.

Dómnefndarmönnum og starfsmönnum hennar og öðrum þeim, sem kynni að verða falið eftirlit með framkvæmdum laga þessara, er bannað, að viðlagðri ábyrgð eftir ákvæðum almennra hegningarlaga um opinbera starfsmenn, að skýra óviðkomandi mönnum frá þeim atriðum, er þeir verða áskynja um af skýrslum þeim, sem um getur í 10. gr., að því leyti, sem þær varða einstaka menn eða einstök fyrirtæki.

13. gr.

Allur kostnaður við dómnefndina greiðist úr rikissjóði.

14. gr.

Sá, sem vanrækir skyldur þær, er um ræðir í 10. gr., skal sæta 10—100 kr. dagsektum.

Sá, sem gefur rangar skýrslur til dómnefndar, skal sæta refsingu samkvæmt ákvæðum almennra hegningarlaga.

Brot gegn öðrum ákvæðum laga þessara og reglugerð, er kynni að verða sett samkv. þeim, varða sektum frá 100—100000 kr. Enn fremur er upptækur sá ágóði, sem fæst við brot á lögum þessum. Ef félög eða félagasamtök brjóta lögina, skal dæma þau í sekt og auk þess stjórnendur félaganna.

15. gr.

Mál út af brotum á 12. gr. og 2. mgr. 14. gr. skulu sæta meðferð sakamála. Með mál út af brotum á öðrum ákvæðum laganna skal farið sem almenn lögreglumál.

16. gr.

Með reglugerð má setja nánari ákvæði um framkvæmd laga þessara.

17. gr.

Með lögum þessum eru numin úr gildi lög nr. 118 2. júlí 1940, um verðlag, á meðan lög þessi gilda.

18. gr.

28

Lög þessi öðlast þegar gildi og gilda til ársloka 1942.

29. maí

Ákvæði til bráðabirgða.

Allar þær verðlagsáskvarðanir um hámarksverð og hámarksálagningu, sem í gildi eru við gildistöku laganna, skulu haldast fyrst um sinn, þar til dómnefnd hefur afnumið þær og sett ný ákvæði í stað þeirra.

*Gjört í Reykjavík, 29. maí 1942.***Sveinn Björnsson.**

(L. S.)

Ólafur Thors.**BRÁÐABIRGÐALÖG**

29

11. júní

um breyting á lögum nr. 19 27. júní 1925, um innlenda skiptimynt.

RÍKISSTJÓRI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Fjármálaráðherra hefur tjáð mér, að örðugt sé að fá slegna málm-skiptimynt með málmblöndu þeirri, sem ákveðin er í 3. gr. laga nr. 19 27. júní 1925, um innlenda skiptimynt, en notkun skiptimyntar sé mjög mikil nú, og aðkallandi þörf sé fyrir sláttu nýrra birgða af skiptimynt. Eins og sakir standa muni óráðlegt að lögbinda hlutföll málmtegundanna í myntinni, með því að fyrirvaralaust kunni að þurfa að draga úr notkun sumra málmtegundanna.

Til þess að ekki þurfi að leita lagabreytingar í hvert sinn, sem breyting þarf að verða á málmblöndunni í skiptimyntinni, telur ráðherrann ráðlegt að fela fjármálaráðuneytinu að ákveða með reglugerð stærð, þunga og málmblöndu skiptimyntar.

Með því að ég tel brýna nauðsyn að tefja ekki mótun nýrra birgða af skiptimynt og að heppilegast sé að stærð, þungi og málmblöndun hennar verði ákveðin með reglugerð útgefinni af fjármálaráðuneytinu gef ég út bráðabirgðalög samkvæmt 23. gr. stjórnarskrárinnar á þessa leið:

1. gr.

Í stað 2. gr., 3. gr. og 4. gr. laganna komi ný grein er hljóði svo:

„Fjármálaráðuneytið skal með reglugerð ákveða stærð, þunga og málmblöndu skiptimyntarinnar.“

Greinatála laganna breytist samkvæmt þessu.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

*Gjört í Reykjavík, 11. júní 1942.***Sveinn Björnsson.**

(L. S.)

Jakob Möller.